

'Het leven is te lang voor slechts één carrière'

Om boer te worden hoef je niet op een boerderij te zijn geboren. Op Warmonderhof in Dronten volgen theatermanagers en idealisten een opleiding tot biologisch boer. „Ik breng de natuur terug naar de mensen.”

Merlijn Albering (41): „Het zit me al heel lang dwars dat mensen niet meer weten waar het eten op hun bord vandaan komt.”

‘Iedereen hier vindt landbouw de basis van het leven’

Tekst: Carine Damen Foto's: Cor de Kock

Merlijn Albering (41) verdient een goed salaris als facilitair projectmanager. In die functie creëerde ze een prettige werkomgeving voor werknemers, iedere zoveel maanden op een ander bedrijf. En dat deed ze al tien jaar, met veel plezier. Tot het ging wringen. „Uiteindelijk draaide het in mijn werk bijna alleen nog om besparen. Als ik drie werkplekken nodig had voor een kantoor, was er maar geld voor één.”

Al heel lang teelde Albering haar eigen groente en fruit in de achtertuin. Gewoon, omdat dat leuk was. En ze woonde ruim, in een dorp in Friesland. Waarom zou ze niet van haar hobby haar werk maken?

„Het zit me al heel lang dwars dat mensen niet meer weten waar het eten op hun bord eigenlijk vandaan komt. Nu ga ik een mooie plek creëren waar mensen kunnen zien hoe groente wordt verbouwd. Waar ze kunnen leren wat seizoensgroente is en het besef krijgen dat ze kunnen kiezen tussen biologische, lokale en andere groente.”

Haar partner Tjeerd vond het idee meteen 'super'. Albering nam ontslag en ze zetten hun huis te koop om een beginkapitaal te genereren waarmee ze de boerderij konden beginnen. Maar de huizenmarkt werkte niet mee. In afwachting van een koper begon Albering daarom vorig jaar met de deeltijdopleiding op Warmonderhof. Daarnaast werkt ze bij een groentekweker om ervaring op te doen. „De ervaring die ik normaal in mijn eigen bedrijf al experimenterend zou opdoen, krijg ik nu dankzij de opleiding,” zegt ze. „Ik leer hier ontzettend veel. Bovendien kan ik gebruik maken van het netwerk van de docenten en medecursisten. Het is fijn veel contacten te hebben in de wereld van het biologisch boeren.”

Intussen is ze samen met haar

ouders De Stadsakker zaden en innoschap, zaden en innovatie speciaal voor de stad. Haar vriend Tjeerd zal de projecten helpen, naast wetenschapper. Financiering is goed de boel draaien. „Een sprong in het leven lacht. „Groente biologisch boeren zijn mijn werk als facilitair manager heb ik met veel plezier gedaan maar er is zoveel meer te lang voor slechts één.”

Het is koud en donker. Aan het eind van de onverlichte weg, vlak bij de gemeente Dronten, ligt Warmonderhof, een boerderij met een klein veestapel. Schillende opleidingsruimten worden voltijd- en deeltijd gegeven aan iedereen. Biologisch boer, winkelier in de stad of zorgboer wil worden. Zorgboer geeft werkbegeleiding aan mensen die psychologische zorg nodig hebben.

Ongeveer twintig deeltijd studenten zitten om half zes 's avonds aan de avondmaaltijd. Het menu staan gekookte bieten, wortelen met knoflook, deeltijdjes gevuld met zuurkool, een salade en gierst met uiensnagerecht kan applecrumblig worden opgevoerd. Alles van eigen biologische gekookt in de keuken van Warmonderhof. Na het eten wordt er samen afgewassen.

UITGEPUT

„De sfeer hier op school is inspirerend,” zegt studente Merlijn van der Westen (35). „Warmonderhof is een vrijplaats voor persoonlijke ontwikkeling. We zijn hier gelijkgesteld, bijna iedereen is gedrongen van het idee dat landbouw de basis is van het leven: het is dat je dagelijks op je bord k

in der Westen
monderhof is een
voor persoonlijke
g.

studenten noemen als ze uitleggen waarom ze zich besloten te storten op het biologische boerenbedrijf. Een aantal wil daadwerkelijk een eigen boerderij of zorgboerderij beginnen, anderen zien het boeren als een uit de hand gelopen hobby en blijven hun oude werk erbij doen.

Koen de Meester (23) is een idealist pur sang. Hij wil straks, als het helemaal verkeerd loopt met het kapitalisme en alle natuurlijke voedingsbronnen zijn uitgeput, zelfvoorzienend kunnen zijn. „Nu be-

zegt De Meester. „Deze roofofbouw op de aarde kan niet lang meer doorgaan. Ik denk dat we over zo'n twintig jaar vastzitten, dan moeten we wel terug naar de natuur. En dan zullen tienduizenden zelfredzame, kleine boeren onze groente telen. Ik wil daar een van zijn. En dan ook een reizigersdorp opzetten waar iedereen kennis kan opdoen over groente.”

Maar nu wil Koen de Meester nog geen boerenbedrijf starten. „Een boer werkt zeven dagen per

Koen de Meester (23): „Over twintig jaar zullen duizenden zelfredzame, kleine boeren onze groente telen. Ik wil daar één van zijn.”

‘Ik voelde dat het goed was, hier in contact met de kosmos’

geld liever met liedjes schrijven, kunstwerken maken en in bands drum en gitaar spelen. In zijn kunst verwerkt hij natuurlijke materialen zoals edelstenen en hout. „Ik breng de natuur terug naar de mensen.” Koen heeft niet veel geld nodig voor zijn levensonderhoud. Hij woont in kraakpanden en haalt overgebleven groente op bij boerderijen en de natuurwinkel. De opleiding aan Warmonderhof ziet hij ‘puur als verbreding van mijn idealisme’.

Het was liefde op het eerste gezicht voor Koen, toen hij zich vorig jaar voor het eerst op Warmonderhof meldde. „Ik voelde dat het goed was. Hier krijgen we antroposofie, een beetje boeddhisme, oeroude overgeleverde kennis. Hier sta je in contact met de kosmos. We doen hier wat de boer vroeger met zijn hart deed.”

Na de avondmaaltijd verzamelen de studenten zich voor een les permacultuur (duurzame land- en tuinbouw). Opvallend is het hoge aantal vrouwen in de klas, tien,

tegen vier mannen. Ze rinnen in tegen het idee van de „Geen enkele boer werkt op een bedrijf en verdient erop zijn kantie. Voor het krunnen heb je of bevroren nu hoeft la tend om ze ken.”

STINKEN

Bloksma la zien van i leefgemeen zonne-ener mensen in Idealistisch Westen. „M lijk hierop beeld als de

Van der geld met ha per op th samen met

Warmonderhof

Warmonderhof werd in 1947 opgericht in Warmond en is sinds 1995 in Dronten gevestigd. Het is de enige erkende mbo-opleiding in Nederland waar je opgeleid kunt worden tot biologisch boer of tuinder.

Op het terrein liggen behalve de boerderij en de school vijftien appartementen met in totaal 85 kamers voor de voltijdstudenten, die intern zijn. Boerenwerk houdt immers niet op om vijf uur.

Na afronding van de opleiding beginnen ze vaak een bedrijf in

het buitenland waar de prijs landbouwgrond nog betaalbaar is.

Deeltijdstudenten komen om de week op donderdag en vrijdag naar school, de meesten blijven dan een nachtje slapen. De rest van de week werken ze als (betaalde) stagiaire op tuin- of landbouwbedrijven.

De docenten werken vanuit de visie van de gezonde land- en tuinbouw: de natuur is een samenhangend systeem waar landbouw in past.

ler en softwareontwikkelaar, een tuinbouwbedrijf beginnen, puur als hobby. Vandaar dat ze de opleiding aan Warmonderhof volgt. Het liefst zou ze het bedrijf dan met een paar andere stellen runnen, zodat er elke tijd overschiet. Nooit zou ze alltime gaan boeren. „Mijn huidige werk brengt met zich mee dat ik veel reis. Dat zou ik missen als ik de hele dag op een boerderij zat. Bovendien zullen we niet genoeg

Haar medestudent Leonie Essing (45) is meer van het nuchtere type. „Idealisten dromen alleen, ik streef een realistisch boerenbedrijf na.“ Na vijftien jaar een praktijk als Mensendieck-therapeut in Amsterdam te hebben gedreven, verhuisde ze met haar partner naar een gehucht in het hoge noorden om daar lekker buiten te wonen. Toch begon het stel geen boerderij. Essing vond een baan als zorgmanager in een

Varkens stinken, maar ik heb daar geen last van'

rdienen met alleen het telen van oente omdat de prijzen van boe-producten kunstmatig laag worden gehouden."

Van der Westen is slank, heeft lang blond haar en draagt modieuze kleren. Dat ze bij de varkens-er waar ze onlangs stage liep, de hele dag in een modderige overall moest lopen maakte haar echter niet uit, zegt ze. „De varkens stinken maar ik heb daar geen last van. Avonds ga je gewoon onder de douche staan. Ja, je haar moet je wel twee keer wassen voor de stank uit is maar ik vind het juist leuk dat dan dezelfde avond weer helemaal opgemaakt een handleiding te zijn.“

grote huisartsenpraktijk.

Toen ze een krantenartikel over verzorgingstehuizen las, vielen de schellen haar van de ogen. „In dat stuk stond dat bejaarden vaak gepest worden door medebewoners maar ook door personeel. Ik wilde iets voor hen doen. Waar zouden ouderen fijn kunnen wonen?, vroeg ik me af. Het antwoord was: een zelfvoorzienende woongemeenschap. Iets waar ik zelf ook heel blij van word.“

En zo was het idee voor Landgoed Lekker Leven geboren. Essing is in gesprek met de gemeente over grond, vond een architect, investeerders en geïnteresseerde ouderen. Via haar site melden zich

Leonie Essing (45): „Idealisten dromen alleen, ik streef een realistisch boerenbedrijf na.“

maandelijks ongeveer vijf nieuwe belangstellenden, de wachtlijst bevat al vijftig namen. Als alles goed gaat, moet het Landgoed over vier jaar zijn gerealiseerd.

Essing ziet het bedrijf als een negen-tot-vijf-baan. Zij zal als leidinggevende op de zelfvoorzie-